

Učiteljem-turistom. *)

Ker je izražena že od več strani želja, da se povodom letošnjega zborovanja „Zaveze“ v Radovljici napravi tudi večjo turo po naših prekrasnih gorenjskih planinah, podajamo v naslednjem načrt ture, ki nudi vsem prijateljem in prijateljicam planinskega športa vse ono, kar je krasnega in vredno, da se ogleda.

Ponedeljek, 26. avgusta: Odhod z Bleda z osebnim vlakom ob 6:44 zvečer, prihod na Boh. Bistrico ob 7:17. Tu izletniki prenoče.

Torek, 27. avgusta: Odhod iz Boh. Bistrice ob 7. zjutraj. Izlet k Boh. jezeru in k Savici z vozovi. Ob 12. povratek k jezeru, kjer bo skupno kosilo. Ob 5. popoldne odhod v Srednjo vas peš (luro hodá), tu se prenoči.

Sreda, 28. avgusta: Zjutraj ob 5. odhod iz Srednjevasi čez Uskovnico v Konjščico (planina, mleko, maslo, sir), Toše (planina), Velopolje (planina), Vodnikova koča (slov. pl. društva), slednjič na Kredarico** Aljaževa koča (slov. pl. društva). — Pot iz Srednje vasi na Kredarico traja 8—10 ur. Na Kredarici prenoče izletniki.

Četrtek, 29. avgusta: Ob 1/2 5. na vrh Triglava (1 uro) in nazaj na Kredarico mimo Dežmanove kočice v Kot ter mimo Peričnika (slap) na Dovje. Pot s Kredarice na Dovje je 7 ur.

Oprema: Kratke hlače, dobro okovani čevlji, ogrtač, okovana palica, nahrbtnik. Priporoča se tudi nekaj perila, srajca, nogavice, da se v vsakem slučaju lahko preobleče. — **Jestvine in pijača:** Kruh, sadje, trdo kuhana jajca, nekoliko mesnine. Opojnih pijač ne priporočajo turistom. Zadostuje stekleničica dobrega konjaka za slučaj slabosti ali onemoglosti.

Kdor je omočen ali ima srčno napako, temu nesvetujem, udeležiti se ture.

Ves obhod bi veljal približno 20 kron.

Za slučajne nezgode je odgovoren vsak zase.

Natančnejša pojasnila daje tovariš Avgust Jenko, učitelj na Bledu, ki prevzame tudi kakor vodnik to turo.

Učiteljem-turistom naš planiski pozdrav!

Krajevni odbor.

Za slovensko šolstvo in drugo.

+ Istrski poslanec dr. Matko Laginja je imel v seji poslanske zbornice dne 18. pret. mes. ob razpravi k budgetnemu provizoriju daljši govor, ki se je v njem zavzel tudi za slovensko šolstvo in za druge zahteve Slovencev.

Poslanec dr. Laginja je dejal:

Naši najbližji rodni bratje, Slovenci, ki zavzemajo Kranjsko, del Koroške, velik del Štajerske ter Goriško in prebivajo tudi v Trstu, čeprav le kot manjšina, vendar kot avtohtono prebivalstvo, stojijo dandanašnji kulturno tako, da v vseh teh deželah ni niti ene prave srednje šole s slovenskim učnim jezikom, kaj še vseučilišče, do katerega ima 1 1/2 milijonski narod na vsak način pravico. Po mojem mnenju nikakor ni zdrava ta ideja, ako se trdi, da bi imeli le narodi 40 ali 60 milijonov pravico do višje kulture in do višjih učilišč.

*) Cenjene tovarišice se izleta tudi lahko udeleže.

***) Vse te kočice so opremljene z vsem komfortom: vino, pivo, žganje, juha, čaj, različne konzerve, kruh, slaščice itd.

Če omenjam, da prosijo Slovenci v Trstu, ki so avtohtona manjšina dežele, oziroma tamkajšnje občine, že 20 let za ljudsko šolo v svojem materinem jeziku, in sicer toliko pri občini, kolikor pri vladi, ter te šole doslej še niso dobili po 20 letih ter da morajo vzdrževati, da se kolikortoliko narodnostno ohranijo, privatno šolo, ki jo obiskuje nad 700 otrok, iz svojih ne vedno bogatih sredstev, potem je kulturni položaj tega naroda s stališča vlade po mojem mnenju označen zadostno.

Ne more pa se reči, da bi ljudstvo ne imelo morda nobenega hrepenenja, nobene želje po napredku in kultri.

Ta mali narod, če ga ločite od nas Hrvatov, izkazuje neki unicum v Evropi. Ima n. pr. društvo za izobrazbo ljudstva, „Družbo sv. Mohorja“, ki jo podpira nad 80.000 članov in čigar publikacije se čitajo letno ali boljše rečeno, vsak dan, zakaj ne le višji izobraženci, marveč nižji in pred vsem nižji sloji prebivalstva čitajo te publikacije; to je znano.

Ta narod ima gospodarske organizacije, ki so že lepo napredovale. V jeziku tega ljudstva se uraduje mnogo, skoro izključno na Kranjskem, v velikem delu na Štajerskem in Goriškem. S stališča vlade se torej ne more trditi, da ni treba tega jezika še razvijati z državnimi sredstvi, češ, da bi ne bilo potrebe za to.

Naloga in dolžnost vlade je, vsaj s stališča vzgoje, dobrih, ljudstvu blizu stoječih uradnikov, uvesti jezik tega naroda v šole, v srednje šole in eventualno v visoko šolo.

Sveta dolžnost vlade je — ker drugače ostane sramota — da prisili tržaško občino, ki končno vendar ni velesila, k temu, da napravi Slovincem v Trstu potrebno ljudsko šolo, ali če že to ne gre iz kakršnegakoli vzroka — zakaj mi vemo, da imajo avstrijske vlade tam doli obilo obzir — naj se napravi iz državnih sredstev slovenska šola, in to z večjo pravico, nego da se srednje šole z nemškim jezikom vzdržujejo sredi slovenskega in laškega prebivalstva.

Dotakniti se hočem še razmer justične uprave.

Lahko bi bilo, slovenskemu narodu tudi v tem oziru ustvariti vsaj nekoliko usprejemljivejši položaj.

Višja deželna sodnija v Gradcu ima brezdvoma preveliko število agend. Ako se jih že neče — zopet iz kakršnihkoli vzrokov — deliti, se more po analogiji tega, kar je bilo uvedeno po 50 letih nekdanj na Tirolskem, po analogiji Tridenta, urediti vsa reč v Ljubljani tako, da bi tam uradovali slovenski senati višje deželne sodnije v Gradcu za Kranjsko, za del Koroške in za slovenski del Spodnje Štajerske.

Pisarna.

LIII.

Vprašanje: Pri nas je volil občinski odbor moža v krajni šolski svet. Dotičnik je bil že 18krat sodnijsko kaznovan in je bil takrat zaradi tožbe nadučiteljeve v preiskavi zavoljo hudodelstva.

Proti tej volitvi je ugovarjal šolski voditelj na okrajni šolski svet. Zaraditega ni bila potrjena ta volitev. Občinski odbor je bil pozvan, da si izbere drugega člana v krajni šolski svet.

Danes, 28. julija, je bila seja in se je volilo zopet udom prejšnjega moža.

Taisti je obenem ud občinskega odbora in je bil zaradi tožbe nadučiteljeve pred kratkim obsojen zavoljo žaljenja časti na mesec dni zapora. Slednjo kazneni ni še prebil in je ugovarjal na okrajno sodišče, ki je potrdilo prvotno sodbo.